

Veiledning: Implementering av dialogmelding for spørsmål, svar og avviksmelding

Publikasjonens tittel: Veiledning: Implementering av dialogmelding for spørsmål, svar og avviksmelding

Teknisk standard nr.: HISD 80903:2009

Utgitt: 01/2009

Bestillingsnummer:

Utgitt av: Helsedirektoratet

Kontakt: Seksjon standardisering

Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo

Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01

www.helsedirektoratet.no

1 Innholdsfortegnelse

1	Innholdsfortegnelse	3
2	Revisjonshistorikk	4
3	Innledning	5
4	Bruk av dialogmeldingen	6
5	Oversikt over dialogmeldingen	7
6	Retningslinjer for bruk (fra [2]) mellom PLO og fastlege	11
6.1	<i>Eksempler på sekvensdiagram for dialogmelding.....</i>	<i>12</i>
6.2	<i>Eksempel på bruk av dialogmelding-forespørsel og Dialogmelding-avvik i tilknytning til en fagmelding.....</i>	<i>12</i>
7	Referanser	13

2 Revisjonshistorikk

Dato	Kommentar	Ansvarlig
30.01.2009	Publisert	AAS

3 Innledning

Dette notatet inneholder en beskrivelse av hvordan Dialogmeldingen [1] skal implementeres for spørsmål, svar og avviksmelding. Disse anvendelsesområdene vil bli pilotert gjennom ELIN-k relatert til samhandling mellom pleie- og omsorgssektoren og fastlege samt pleie- og omsorgssektoren og spesialisthelsetjenesten.

Dette dokumentet bygger videre på XML-meldingsbeskrivelsen for Dialogmelding v.1.0 [1], men gjør en del innskrenkninger i hvordan meldingen skal implementeres innenfor disse anvendelsesområdene. Felt som i dette dokumentet har status ”*Benyttes foreløpig ikke*” skal ikke tas i bruk uten at det er konsensus i sektoren om hvordan disse skal benyttes.

Dialogmeldingen skal foreløpig kun benyttes innenfor følgende anvendelsesområder:

- Spørsmål relatert til en pågående pasientoppfølging
- Svar på en forespørsel
- Melding om avvik

Andre viktige elementer som dette dokumentet inneholder

- Beskrivelse av hvilke dataelement som skal benyttes.
- Det er lagt inn referanser til korrekte kodeverk for kodete verdier med OID for oppslag på www.volven.no.
NB! Det er opprettet nye kodeverk som ikke er dokumentert i HIS 80603.
- Noen generelle råd vedrørende brukergrensesnitt

Meldingen skal foreløpig ikke benyttes til å overføre generelle notater med medisinsk informasjon.

Retningslinjer for hvordan melding skal benyttes mellom pleie- og omsorgssektoren og fastlege er beskrevet i [2]. Relevante deler fra retningslinjene er duplisert i dette dokumentet.

4 Bruk av dialogmeldingen

Navnet *Dialogmelding* er et begrep som ikke bør benyttes ovenfor brukere av EPJ-systemene. De bør i brukergrensesnittet være følgende valg:

- Forespørsel
- Svar på forespørsel
- Avviksmelding

Merk:

- Brukeren skal ikke først velge dialogmelding, og deretter forespørsel/svar/avviksmelding.
- Svar på en forespørsel vil vanligvis velges automatisk som svarmelding når man mottar en elektronisk forespørsel. Det vil vanligvis kun være aktuelt å velge svar på forespørselbenyttet når man svarer på en henvendelse mottatt via telefon, brev, faks eller liknende.
- Avviksmelding benyttes for å varsle avvik i forhold til mottatte elektroniske meldinger. Referanse til mottatt melding som dette avviket er knyttet til skal ligge i klassen Dialogreferanse (ConverationRef) i Hodemeldingen [3].

5 Oversikt over dialogmeldingen

		UML-navn	XML-element	K	Datatype	Beskrivelse	Implementeringsveiledning
		Dialogmelding					
		sakstype kodet	SakstypeKodet	0..1	CV	Sakstype kodet kan brukes til å angi den medisinsk faglig problemstillingen for henvendelsen. Aktuelle kodeverk kan for eksempel være ICPC-2 eller ICF.	Benyttes foreløpig ikke
		sakstype	Sakstype	0..1	string	Sakstype kan brukes til å angi den medisinsk faglig problemstillingen for henvendelsen. Dette feltet kan brukes til en tekstlig utdyping av koden som er valgt i feltet "sakstype kodet".	Benyttes foreløpig ikke
		Forespørsel					
		type forespørsel	TypeForesp	1	CV	Kode som angir hva forespørselen gjelder. Flere kodeverk kan benyttes for å angi hva forespørselen gjelder. Nye koder vil bli publisert på www.volven.no.	Følgende kodeverk skal benyttes: 9152 Standardiserte spørsmål vedr. pasientsamhandling Følgende kodeverk skal foreløpig ikke benyttes: 8331 Type uspesifisert forespørsel 9065 Type forespørsel vedrørende EPJ
		spørsmål	Sporsmal	0..1	string	Ved behov kan spørsmålet formuleres i fri tekst. Når type forespørsel inneholder informasjon om at spørsmålet er formulert i fritekst må dette dataelementet ha innhold	Utdyping og ev. begrunnelse for forespørsel angis her. Hvis kode 99 Annet er valgt, må dette feltet være fylt ut. Merk: Kode 99 Annet er en nyopprettet kode
		formål med forespørsel	Formal	0..1	CV	Dette dataelementet må ha innhold når forespørselen gjelder helseinformasjon siden en hver forespørsel vedrørende helseinformasjon må ha et formål. Formålet angis grovt med en kode og skal detaljeres i attributtet "beskrivelse av formål".	Benyttes foreløpig ikke. Formål er implisitt gitt innenfor de spesifiserte anvendelsene. Formål vil være relevant å innføre når kodeverk 9065 eventuelt tas i bruk. Feltet vil ikke bli tatt i bruk uten at det beskrives når og hvordan.
		beskrivelse av formål	Begrunnelse	0..1	string	Kort utdypning av formålet med forespørselen	Benyttes foreløpig ikke Tas ikke i bruk før feltet <i>formål med forespørsel</i> tas i bruk

			UML-navn	XML-element	K	Datatype	Beskrivelse	Implementeringsveiledning
			hastegrad	Hastegrad	0..1	CS	Kode som angir avsenderens vurdering av hvor mye det haster med å få svar på forespørselen.	Benyttes foreløpig ikke. Forventet svartid ligger i retningslinjer for bruk. Spesielle ønsker skrives eventuelt i fritekstfeltet for forespørselen.
			informasjon fra dato	FraDato	0..1	date	Dersom det ønskes informasjon innenfor et bestemt tidsrom, kan første dato i dette tidsrommet angis her. Dersom bare "Informasjon fra dato" er angitt (og "Informasjon til dato" ikke er angitt) betyr det at en etterspør informasjon som finnes fra angitt dato og frem til i dag.	Benyttes foreløpig ikke. Spesielle ønsker skrives eventuelt i fritekstfeltet for forespørselen.
			informasjon til dato	TilDato	0..1	date	Dersom det ønskes informasjon innenfor et bestemt tidsrom, kan siste dato i dette tidsrommet angis her. Dersom bare "Informasjon til dato" er angitt (og "Informasjon fra dato" ikke er angitt) betyr det at en etterspør all informasjon som er eldre enn den angitte datoen.	Benyttes foreløpig ikke. Spesielle ønsker skrives eventuelt i fritekstfeltet for forespørselen.
			type journalinformasjon	TypeJournalinfo	0..1	CV	Dersom forespørselen gjelder en bestemt kategori informasjon fra EPJ, kan kode for denne angis her.	Benyttes foreløpig ikke. Henger også sammen med eventuell bruk av kodeverk 9065
			meldingsintern id	DokIdForesp	0..1	string	Benyttes kun for å opprettholde interne referanser i selve meldingen.	Benyttes for å kunne knytte et svar til riktig spørsmål. Merk: Denne verdien skal ikke vises i brukergrensesnitt.
			Rolle relatert til notatet					
			rolle til notat	RolleNotat	0..1	CV	Rollen som denne personen har i forhold til det aktuelle notatet.	Kodeverk 957 skal benyttes. Kodetekster vil bli vurdert etter piloten. Anbefaler kodeverdi 1 som default. Anbefaler at kun den som skriver forespørselen eller svaret inkluderes strukturet i meldingen.
			rolle i forhold til pasient	RoleToPatient	0..1	CV	Personens rolle i forhold til en pasient. Følgende kodeverk vil kunne benyttes: Kodeverk 9034: Helsepersoners rolle til pasient Kodeverk 8422: Omsorgsrolle	Benyttes foreløpig ikke.

			UML-navn	XML-element	K	Datatype	Beskrivelse	Implementeringsveiledning
			Helsepersonell					Anbefaler at navn, ev. id (HPR-nr) og telefonnummer fylles ut automatisk fra EPJ. Øvrig informasjon er ikke relevant
			kategori helsepersonell	TypeHealthcareProfessional	0..1	CS	Kode som angir kategori helsepersonell i henhold til helsepersonellregisterets inndeling.	
			rolle i forhold til pasient	RoleToPatient	0..1	CV	Helsepersonellens rolle i forhold til en pasient.	Benyttes foreløpig ikke (her). Vanligvis ikke relevant for dialogmelding
			etternavn	FamilyName	0..1	string	For å angi personens etternavn.	Må fylles ut. Bør hentes automatisk fra EPJ
			mellomnavn	MiddleName	0..1	string	For å angi personens mellomnavn, dvs. navn som personen vanligvis ikke benytter sammen med fornavnet, og som heller ikke inngår som en del av etternavnet.	
			fornavn	GivenName	0..1	string	For å angi personens fornavn.	Må fylles ut. Bør hentes automatisk fra EPJ
			fødselsdato	DateOfBirth	0..1	date	Personens fødselsdato. Fødselsdato oppgis ikke hvis fødselsnummer oppgis. MERK: Dette dataelementet benyttes ikke i dialogmeldingen.	Ikke relevant her
			kjønn	Sex	0..1	CS	Sosialt kjønn. Benyttes vanligvis ikke hvis fødselsnummer oppgis.	Ikke relevant her
			nasjonalitet	Nationality	0..1	CS	Personens nasjonalitet. Skal kun brukes hvis pasientens nasjonalitet ikke er norsk (NO).	Ikke relevant her
			id	Ident	0..*	SET<Ident>	Identifikasjon som personen er eller har vært kjent under. Vanligvis benyttes fødselsnummer eller D-nummer for personer.	Ikke obligatorisk For helsepersonell benyttes HPR-nr
			adresse	Address	0..1	Address	Felleskomponent som inneholder adresseopplysninger.	Ikke relevant her
			telekommunikasjon	TeleCom	0..*	SET<TeleCom>	Felleskomponent som inneholder opplysninger om telekommunikasjonsadresse og type (privat, arbeid etc).	
			Notat					Benyttes enten som svar på en forespørsel eller i forbindelse med avviksmelding

			UML-navn	XML-element	K	Datatype	Beskrivelse	Implementeringsveiledning
			tema kodet	TemaKodet	1	CV	Kodet opplysning for å gruppere innholdet. Kodene kan være hele innholdet i noen sammenhenger. Uttydning av notatet/svaret kan enten gjøres i fritext eller ved at aktuelle dokumenter inkluderes i meldingen eller legges ved i meldingskonvolutten.	Avviksmelding: Kodeverk 8117 Avvik ved mottak av elektronisk melding skal benyttes. Svar på forespørsel: Når dette er et svar på en forespørsel eller en henvendelse, skal kode 5 Svar på forespørsel benyttes fra kodeverk 9069. Merk: Verdien i dette feltet skal være fast for svarmelding og skal ikke å vises i brukergrensesnittet, verken ved sending eller mottak
			tema beskrivelse	Tema	0..1	string	Felt for eventuell tekstlig beskrivelse av feltet "tema kodet".	Benyttes foreløpig ikke.
			<u>notatinnhold</u>	TekstNotatInnhold	0..1	anyType	Felt for det tekstlige innholdet i notatet. Enkel formatering iht lovlig XHTML-koder kan benyttes. MERK: Dette dataelementet er påkrevd hvis det er et notat (MsgHead/MsgInfo/Type/@V=DIALOG-NOTAT i Hodemeldingen)	Her kommer svaret hvis dette er en svar på en forespørsel. Ved avviksmelding beskrives avviket.
			<u>merknad til notat</u>	Merknad	0..1	string	Merknad til notat brukes dersom det finnes annen viktig informasjon som ikke direkte er relatert til innholdet i notatet.	Benyttes foreløpig ikke.
			<u>meldingsintern id</u>	DokIdNotat	0..1	string	Benyttes kun for å opprettholde interne referanser i selve meldingen.	Merk: Denne verdien skal ikke vises i brukergrensesnittet.
			<u>dato for notat</u>	DatoNotat	0..1	date	Dato for notatet.	Skal være dato når svar eller avvik er skrevet (og gdokjent) i EPJ. Bør fylles ut automatisk fra EPJ.
			Forespørsel					Den opprinnelig forespørselen skal følge med hvis meldingen er et svar på en forespørsel
			Rolle relatert til notatet					Se beskrivelse over
			Helsepersonell					Se beskrivelse over

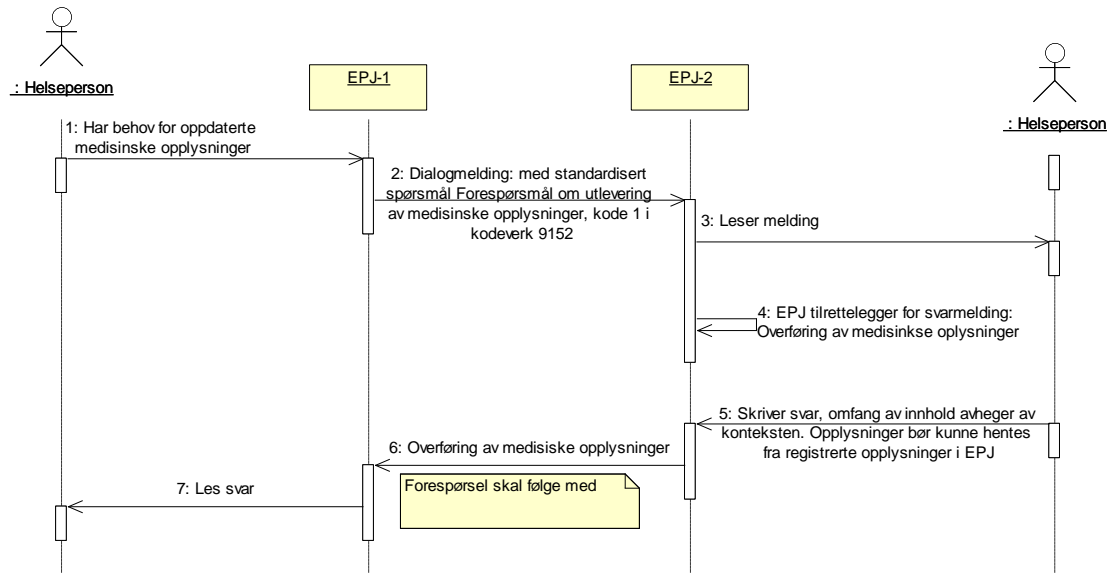
6 Retningslinjer for bruk (fra [2]) mellom PLO og fastlege

I hvilke situasjoner skal/kan meldingen sendes	<p><i>Forutsetning:</i> Elektronisk samhandling mellom helsepersonell skal i hovedsak starte med spesifikke fagmeldinger for å sikre at nødvendig helseinformasjon foreligger</p> <p>Dialogmeldingen benyttes deretter i følgende tilfeller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging og respons i forhold til spesifikke fagmeldinger, ev etter tilf- henvendelser • Administrative forespørslersom som ikke er dekket av egen melding <p>Følgende standardiserte spørsmål er utarbeidet:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Forespørsmål om utlevering av medisinske opplysninger b. Forespørsel om utlevering av diagnoser mv. relevant for IPLOS-rapportering c. Forespørsmål om hvilke tjenester pasienten mottar d. Forespørsel om oppdaterte legemiddelopplysninger e. Forespørsel om rapport fra PRO-tjenesten med tilstandsvurdering f. Forespørsel om fornyelse av resept g. Forespørsel om time <ul style="list-style-type: none"> • Avvik knyttet til melding fra avsender. For eksempel <ul style="list-style-type: none"> ▪ Feilsending ▪ Mangelfulle opplysninger ▪ Annet
Sendes til	Avhengig av situasjon.
Obligatorisk innhold	<ul style="list-style-type: none"> • Avhengig av type dialogmelding • Hvis dialogmeldingen er et svar på en forespørsel skal forespørselen følge med i svaret • Standardiserte spørsmål skal benyttes når det er relevant
Frivillig innhold	
Samtykke	<ul style="list-style-type: none"> • Forutsetter vurdering av om samtykke er dekket ved søknad om tjeneste eller om det kreves eget samtykke.
Oppfølging/respons	<ul style="list-style-type: none"> • Vurderes i den enkelte situasjon • Avvikshåndtering i henhold til gjeldende retningslinjer/avtaler
Akseptabel tidsfrist for respons	<ul style="list-style-type: none"> • Avvik: I hht retningslinjer/avtaler
Hvordan skal respons adresseres	<ul style="list-style-type: none"> • Til avsender
Andre forhold	
For leverandør	<p>XML Schema: dialogmelding.xsd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det skal fremgå om dette er en forespørsel, notat eller avviksmelding • Standardiserte spørsmål fra kodeverk 9152 skal kunne velges fra en nedtrekksmeny • Når dette er et svar på en forespørsel skal forespørselen alltid følge med. • Ved svar på et spørsmål skal riktig melding komme opp som svarmelding • Følgende spørsmål med tilhørende svarmelding skal være implementert: <ol style="list-style-type: none"> a. Forespørsmål om utlevering av medisinske opplysninger Svarmelding: <i>OverforingMedisinskeOpplysninger.xsd</i> b. Forespørsel om utlevering av diagnoser mv. relevant for IPLOS-rapportering Svarmelding: <i>OverforingMedisinskeOpplysninger.xsd</i> c. Forespørsmål om hvilke tjenester pasienten mottar Svarmelding: <i>OrienteringOmTjenestetilbud.xsd</i> d. Forespørsel om oppdaterte legemiddelopplysninger Svarmelding: <i>EPJEkstrakt.xsd</i> e. Forespørsel om rapport fra PRO-tjenesten med tilstandsvurdering Svarmelding: <i>Konsultasjon.xsd</i> f. Forespørsel om fornyelse av resept Svarmelding: <i>Dialogmelding.xsd</i> g. Forespørsel om time Svarmelding: <i>Dialogmelding.xsd</i>

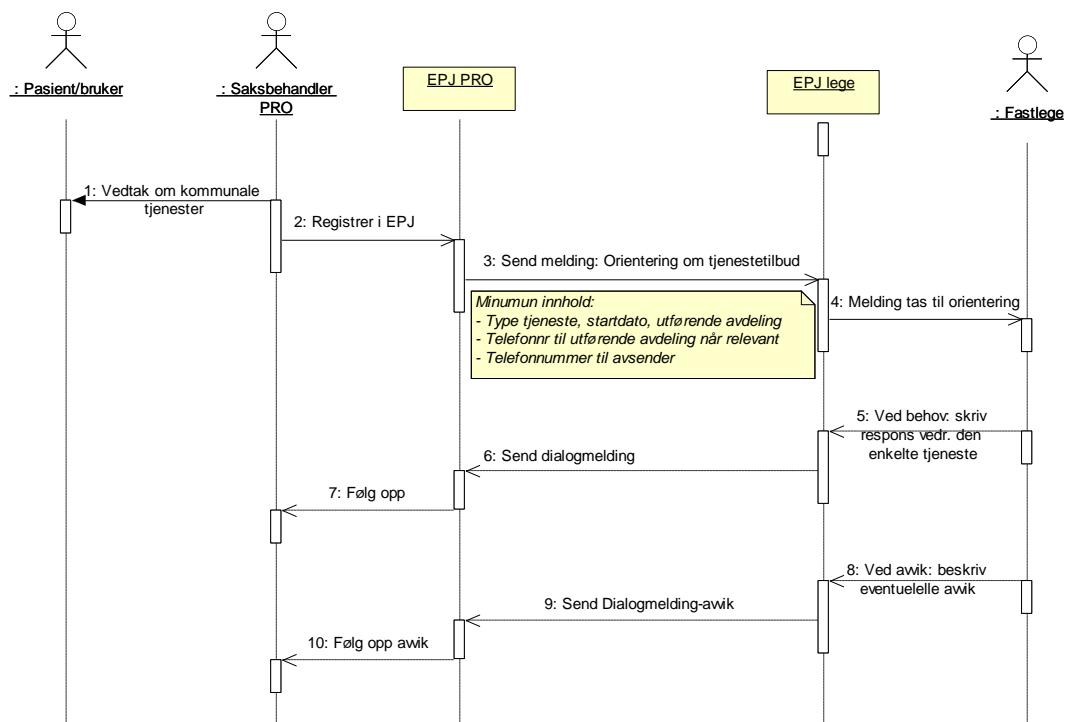
6.1 Eksempler på sekvensdiagram for dialogmelding

Eksempel på sekvensdiagram for dialogmeldingen

Spørsmål: Forespørsmål om utlevering av medisinske opplysninger (kode 1 i kodeverk 9152)

6.2 Eksempel på bruk av dialogmelding-forespørsel og Dialogmelding-avvik i tilknytning til en fagmelding

7 Referanser

- [1] HIS 80603:2006 Standard for dialogmelding – Informasjonsmodell og XML meldingsbeskrivelse
- [2] HISD 80806:2012 Bruk av pleie- og omsorgsmeldinger i pasientforløp
- [3] HIS 80601:2006 Standard for Hodemelding – Informasjonsmodell og meldingsbeskrivelse